

50 . Mintia | Comuna: Vețel | Județ: Hunedoara | Punct: Micia | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 91991.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană

Tipuri sit: descoperire funerară, structură de cult/religioasă

Autori: Mihaela Simion, Ioan Alexandru Bărbat, Ionuț Bocan, Cătălina Mihaela Neagu, Decebal Vleja, Mihaela Maria Barbu, Oana Tutilă, Costin Daniel Țuțuianu, Marius Barbu, Margareta Arsenescu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Arheolog independent

Nr. autorizație: 34

Data autorizației: 2022-03-18

Raport de cercetare arheologică de la Mintia, com. Vețel, jud. Hunedoara, Punct: „Micia”, Sector N-E Amfiteatru B

Raport

Premise[1]

Așezarea romană de la Micia este situată pe malul de sud al Mureșului, la circa 3 km față de defileul Brănișca, cel mai îngust loc al văii râului. Ea este alcătuită din castrul auxiliar cu o suprafață de aproximativ 7,2 ha și din așezarea civilă adiacentă (inclusiv necropolele de est și de vest).

Cercetarea acestui important ansamblu arheologic a început la sfârșitul secolului al XIX-lea, cu importante rezultate, cu toate întreruperile și distrugerile suferite de sit, mai ales în contextul construirii căii ferate Arad-Deva, a actualului traseu al DN 7 și mai ales, odată cu suprapunerea sa parțială de Termocentrala Mintia[2].

Începând din anul 2013 a fost deschis un nou sector, denumit convențional N-E Amfiteatru A, a cărui cercetare aduce importante clarificări cu privire la evoluția așezării romane dar și asupra situației ocupării spațiului investigat în epocile anterioare și ulterioare perioadei romane. Pe baza investigațiilor non-invazive, realizate în perioada 2014 – 2018, în anul 2019, acest sector de cercetare a fost extins către vest cu un nou punct de cercetare, denumit conventional sector N-E Amfiteatru B[3].

În campania din anul 2022 cercetările arheologice sistematice s-au desfășurat conform proiectului de cercetare aprobat, în două sectoare distincte. A continuat cercetarea edificiului roman denumit conventional E 1 și a zonei din imediata sa vecinătate din cadrul sectorului N-E Amfiteatru B precum și în Sectorul „Castrul Roman”,

Cercetarea din Campania 2022

Activitatea de teren, respectiv săpăturile arheologice din cadrul cercetărilor arheologice sistematice, s-a desfășurat în perioada august-septembrie 2022 și a fost localizată în sectorul N-E amfiteatru B și în sectorul „Castrul Roman”. (foto. 1) Au continuat, deasemenea, investigațiile non-invazive în cuprinsul sitului delimitat, în această campanie fiind abordate terenuri amplasate în jumătatea de sud a castrului[4]. În această campanie am început curățarea de vegetație, degajarea pământului provenit din vechile săpături cu verificarea prin tamisare și igienizarea fostului sector de cercetare S-E Amfiteatru[5] în vederea realizării unei ridicări topografice și a integrării lui în proiectul preconizat de punere în valoare a sitului de la Micia.

În acest sector cercetarea s-a concentrat în partea de vest a edificiului E 1. A fost trasată o nouă unitate de cercetare, Sp 1, cu dimensiunile de 29 × 3 m. Suprafața este paralelă cu unitățile de cercetare C 1,C 2,C 3,C 4,C 5 și C 21 deschise în campaniile trecute, fiind orientate pe axa N-S. După realizarea înregistrărilor a

fost demontat matorul stratigrafic dintre C 1 și C 21. (foto. 4)

Pe baza investigațiilor din această campanie de cercetări arheologice sistematice s-au putut face o serie de observații de nuanță referitoare la cronologia și funcționalitatea spațiului cercetat. Au fost realizate observații cu privire la caracteristicile constructive ale E 1 precum și la evoluția spațiului construit, anterior funcționării E 1, în ultima fază. Se constată că E 1 suprapune, în jumătatea vestică, un edificiu anterior (E 1a), cu fundațiile dezafectate. Șanțurile de fundație ale acestei construcții au fost umplute cu pietriș compactat, nefiind exclusă o reutilizare parțială a lor pentru susținerea unor pereți despărțitori ușori aparținând compartimentării E 1, așa cum indică o situație surprinsă în C 3 și C 4. (foto. 5, foto. 5a) Astfel, în această zonă este vizibil cum fostele fundații ale edificiului E 1a, umplute cu pietriș și compactate, au fost reutilizate prin placarea cu lespezi de piatră semifasonată, moment clar cronologic în conexiune cu o recompartimentare a E 1.

O situație deosebită a fost constatată în partea de sud a perimetrului investigat. Astfel, desființarea matorului stratigrafic dintre C 1 și C 21 precum și deschiderea noii suprafețe au permis o serie de observații de detaliu cu privire la evoluția spațiului construit.

Așa cum constatasem în campania din anul 2019[1], partea de sud a E 1 fusese major afectată de o serie de intervenții ulterioare, dintre care cea mai semnificativă (G1/2019) este o groapă de mari dimensiuni, săpată de la nivelul de abandon al E 1, acoperită cu lespede de prag a intrării E1 refoolosită în acest scop și ulterior deranjată de o altă intervenție voluntară. Desființarea matorului a permis rafinarea cronologiei acestui moment. Trebuie precizat că din umplutura G 1 a fost recuperat un fragment de inscripție, din andezit, cu urme puternice de ardere pe suprafață. (foto.6)

Pentru zona de sud se constată o cădere vizibilă de nivel (de cca. 0,50 m), sugerând amenajarea unor trepte de acces către E1, pe latura de sud. (foto.7) După demontarea dărâmăturii acestei amenajări au fost dezvelite o serie de structuri anterioare, dintre care cea mai notabilă este traseul unui canal din piatră surprins parțial în C 21, la cota de – 1.40 m. La aceeași cotă, în extremitatea de sud a Sp 1 este vizibil colțul unei alte amenajări din piatră. (foto.8) Tot acest nivel anterior funcționării E 1 dar și E 1a, este suprapus, pe alocuri de o nivelare cu pământ galben. Acolo unde nu este vizibilă nivelarea amenajarea E 1 și a E 1a suprapun direct un nivel de distrugere, constând în arsură, cărbune, urme de bârne arse, urme de pereți arși, material arheologic consistent și fragmentar. (foto.9, foto.10)

O situație aparte se constată în C 20, unde arsura, fragmentele de zgură precum și piese fragmentare din bronz cu bavuri de turnare nefinisate, sugerează prezența, în perioada anterioară funcționării E 1, unui cuptor dezafectat și nivelat de prelucrare a bronzului. (foto 11)

Relațiile și planimetria acestui nivel distinct anterior vor fi investigate în campaniile ulterioare, după degajarea în întregime a E1.

Se cuvine menționat faptul că din nivelul de distrugere constatat pe întreaga suprafață au provenit o serie de elemente de armament și echipament militar (vârfuri de săgeți, vârfuri de lance, aplice, bunoni) dintre care cel mai semnificativ este un pinten germanic din bronz.

Pe baza analizei preliminare a materialului arheologic și a observațiilor stratigrafice, combinate cu analiza surselor istorice putem sugera o serie de ipoteze de lucru:

- Nivelul de locuire pentru care se constată urmele de distrugere – al doilea sfert al secolului al II-lea p. Chr. cu un final legat de evenimentele dramatice din timpul războaielor marcomanice, ce au afectat, fără îndoială și Micia.
- Așezarea civilă de la Micia, la sfârșitul secolului al II-lea și primii ani ai secolului al III-lea este resistemizată. Astfel, se construiesc clădiri de piatră, cu orientări și funcționalități diferite, se retrasează și se regândește întreg țesutul urban.
- Zona investigată funcționează inițial ca zonă de locuire privată și producție care, după evenimentele ce au prilejuit un nivel masiv de distrugere și incendiere, este regândită în ceea ce privește funcționalitatea, prin construirea E1, fiind atribuită spațiului public.
- Amenajarea și funcționarea Edificiului nr. 1 – ultimele două decenii ale secolului al II-lea și primele

două decenii ale secolului al III-lea p. Chr.

Bibliografie

-

Brudiu M. 1994 - Industria cornului și osului în paleoliticul superior din nord-estul României, SCIVA 45, 1994, 3, 275-284

Chirica V. 1989 - The Gravettian in the East of the Romanian Carpathians, BAI 3, Iași, 1989.

Chirica C. V. 1996 - Manifestări artistice în paleoliticul superior în sud-estul Europei, în M. Cârciumaru, M. Diaconescu (eds.), Lucrările Simpozionului de arheologie, Târgoviște, 23-25 noiembrie 1995, Universitatea "Valahia", Facultatea de Științe Umaniste, Târgoviște, 1996, 43-45

Chirica V., Borziac I. A. 1995 - Le ivoires du Sud-Est de l'Europe: Bulgarie, Grece, Yougoslavie et Roumanie jusqu'au Dniestr, în Actes de la Table ronde: Le travail et l'usage de l'ivoire au Paléolithique supérieur, Ravello, 29-31 mai 1992, Ravello, 1995, 199-210.

Păunescu Al. 1993 - Ripiceni – "Izvor". Paleolitic și mezolitic. Studiu monografic, București, 1993.

Note

- Textul raportului a fost redactat de Mihaela Simion, Marius Barbu (Sector „Castrul Roman”) și Ionuț Bocan (considerațiile asupra materialului arheologic).

- Un cuprinzător istoric al cercetării, începând cu primele investigații asupra Miciei, până la nivelul anilor 2002 este disponibil la I. Andrițoiu, Istoricul cercetărilor privitoare la așezarea și fortificația romană de la Micia, în Sargeția XXXI, 2003, p. 181 – 202.

- Pentru campaniile 2013-2019 precum și pentru un succint istoric al cercetării zonei vezi Simion et alii în CCA 2017 (2018), nr. 43, p. 92-94; CCA 2018 (2019), nr. 47, p. 131 – 133; CCA 2019 (2020), nr. 49, p. 249 – 253.

- Investigațiile non invazive s-au relizat în perioada noiembrie decembrie de către dr. Alexandru Popa.

- Sector investigat sub coordonarea dr. Liviu Petculescu, în perioada 2000-2010.

- Simion et alii, CCA 2019 (2020), nr. 49, p. 249 – 253.

Informații suplimentare online

[Raportul 6911 din cronica.cimec.ro](https://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)